

[Poul Møller.]

Men glem nu ikke for alle de synspunkter, der kan lede os i vor vandring frem og tilbage mellem de forskellige standpunkter i denne sag, at formålet trods alt er at bevare den europæiske kulturarv, som er fælles for hele Europa, og videreudvikle den til gavn for menneskeheden ved at styrke de europæiske statssamfunds økonomiske stilling, ved at styrke den europæiske borgers muligheder i den verdensdel, vi lever i. Man kan selvfølgelig have mange betænkeligheder, diskutere videre og videre, hvad der vil ske, når der bliver fri bevægelighed af arbejdskraft, eller når der bliver fri etableringsret i de forskellige lande. Men af alle disse betænkeligheder bør vi dog ikke overse den enkle kendsgerning, at det trods alt skulle være en fordel for mennesket, at det kan bosætte sig frit, hvor det vil, inden for det europæiske område. Og det er dog trods alt det europæiske menneskes vel, der må ligge os på sinde. Vi bør derfor heller ikke overse, at det ikke bare er et økonomisk problem, men på længere sigt en frigørelse af det enkelte menneske, en tildeling til det enkelte menneske af større mulighed for udfoldelse efter dets væsen, efter dets evner, efter dets personlighed. Europa kan ved at samle sig blive en enhed, der også kan få en væsentlig politisk betydning for fredens sag og dermed for menneskene.

Jeg tror, det vil være rigtigt, at vi i dag gør opmærksom på, at de fleste blodige krige i verdenshistorien har været europæiske krige, at næsten alt det, der virkelig kostede tilbageskridt og tilbageslag i menneskeheden historie, var europæiske udryddelseskrige imellem de europæiske lande. Men må man dog ikke i dag stoppe op et øjeblik og tænke på, at det, der sker, er faktisk, at vi nu lægger krigsmulighederne til side i hvert fald mellem de vesteuropæiske lande? Det kan godt være, at vi allerede ved skabelsen af NATO har bevæget os så langt fra mulighederne for krig mellem de vesteuropæiske lande, at vi ikke tænker så meget på det mere, men ser vi på tingene i verdenshistorisk perspektiv, så må vi se i øjnene, at det er her, den latente krigsfare har ligget, og at det er her, den bliver fjernet på lang sigt. Men jeg tror også på, at det med henblik på den krigsfare, vi

umiddelbart kan stå over for, de umiddelbare udenrigspolitiske farer, der kan være for den vesteuropæiske kultur, er af afgørende betydning, at Vesteuropa bliver en enhed, der optræder med samlet styrke, og som opnår den højest mulige økonomiske styrke og den højest mulige grad af frihed for det europæiske menneske. Jeg tror, det er af afgørende betydning, at der her kan skabes en tredje faktor i verdensspillet. Selv om Europa har rejst sig godt fra krigens ruiner, har vi alligevel måttet se på, at de spørgsmål, der bare indtil den anden verdenskrig blev afgjort af europæiske stater, dem har Europas stater ikke længere afgørende indflydelse på. Det er de to superstormagter, der afgør verdens skæbne i dag. Europa kan henstille, Europa kan stemme i FN, Europa kan have en vis indflydelse, men først, når vi er samlet, først, når vi nærmer os dette at være en enhed, først da får vi en styrke, der betyder, at der bliver en tredje faktor, når verdens skæbne skal afgøres.

Jeg har gerne villet fremdrage disse træk, fordi jeg tror, de er nødvendige for en rimelig vurdering af det, vi er ved at foretage os, således at vi i dag ikke alene beskæftiger os med, hvorvidt det markedsøkonomisk er en fordel for os eller ej. Vi kan som et lille land frygte og må altid frygte, når vi giver afkald på suveræniteten og underkaster os afgørelser, der træffes af andre, det er da klart, men tror man, at vi bliver stærkere ved ikke at sidde ved forhandlingsbordet, ved at lade de andre afgøre de spørgsmål, der er fælleseuropæiske, de økonomiske vilkår for Europa, medens vi sidder udenfor? Tror man, at vi i Danmark så ville bevare vor handlefrihed? Man har talt om visse steder i pressen, at vi i dette lille land ville kunne bevare vor handlefrihed, hvis vi holdt os uden for det europæiske fællesmarked, det udvidede fællesmarked, hvor både stormagterne og de centraleuropæiske lande er med.

Jeg tror næsten ikke, at det høje folketing, hvis denne situation kan tænkes, ville komme til at træffe nogen afgørelse, uden at det var afhængig af de afgørelser, der var truffet inden for en sådan europæisk enhed. Alle vore afgørelser ville være afhængige af de afgørelser, der var truffet andetsteds. Det ville altid blive således, at